

Vájislách – Úton hazafelé

Vájécé Hetiszakasz tartalma וישלח

Szakaszunkban — Vájislách (1Mózes 32:4–36:43.) — Jákob és népes családja úton van hazafelé. Útközben találkozik fivérével, Ézsauval, és egy drámai jelenetben kibékülnek, majd végleg elválnak útjaik. Útközben, hazafelé idős apjához, Izsákhhoz Kánaánba — történik a kínos epizód Schemben, ahol a helyi törzsfőnök fia megerőszkolja Jákob egyetlen lányát, Dinát, kinek két fivére, Simon és Lévi véres bosszút áll a helyi lakosságon. A szakasz Benjámín születésével és Ráchel halálával, valamint Ézsau és Edom nemzetségeinek és korabeli királyainak felsorolásával végződik.

Jákob 20 évi cháráni tartózkodást követően visszatér a **Szentföldre**, és angyali követeket küld **Ézsauhoz**, a kibékülés reményében. Hírnökei azonban, visszatérvén, azt jelentik, hogy bátyja **400** felfegyverzett emberével harcra készen közeledik. **Jákob** felkészül hát a harcra, imádkozik, és **Ézsau**nak hatalmas (**több száz juhból és másféle lábasjószágából álló**) ajándékot küld, hogy kiengesztelje. — **1Mózes 32:4–23.**

Aznap éjjel **Jákob** átviszi családját és jószágát a **Jábok** folyón; ő azonban hátramarad, és találkozik egy angyallal, aki **Ézsau** szellemét testesíti meg, és akivel hajnal hasadtáig tusakodik. **Jákobnak** kificamodik a csípője, de győzelmet arat a mennyei teremtmény felett, aki az **Izrael** nevet adományozza neki; a név jelentése: „**aki győzedelmeskedik az isteni felett**”. — **1Mózes 32:5–32.**

Jákob és **Ézsau** találkoznak, megölelik, megcsókolják egymást, de aztán elválnak útjaik. **Jákob** megvásárol egy telket **Schem** közelében, melynek fejedelme – akit szintén **Schemnek** neveznek – elrabolja és meggyalázza **Jákob** lányát, **Dinát**. A lány bátyjai, **Simon** és

Lévi, miután csellel ráveszik a város férfi lakosait, hogy metéltessék körül magukat, a harmadik napon, amikor legkínzóbb a fájdalom, bosszúból lemészárolják a város összes férfiját. — **1Mózes 33–34.**

Jákob tovább utazik. **Ráchel** belehal második fiának, **Benjáminnak** a szülésébe, és egy út menti sírba temetik el, **Betlehem** közelében. **Reuvén** elveszti elsőszülöttségi jogát, mert beavatkozik abba, hogy atyja ágyasa, és nem **Lea** sátrába költözik. **Jákob** megérkezik **Hebronba** atyjához, **Izsákhhoz**, aki **180 éves** korában megtér őseihez (**Rebeka** már **Jákob** megérkezése előtt elhunyt). — **1Mózes 35.**

A hetiszakasz **Ézsau** feleségeinek, gyermekeinek és unokáinak részletes számbavételével fejeződik be, valamint **Széir** népének – akik között **Ézsau** megtelepedett – genealógiájával. — **1Mózes 36.**

שבת שלום

Hetizakasz: Vájislách (וישלה)

Vásárolj antikot, de magad ne légy antik!

A világban szokás antik bútorokat árulni, sőt, még hamisított antik bútorokat is. Olyan bútorokat, amit eleve antiknak gyártanak, és lekapargatják, be is piszkolják őket a gyártás befejező részeként. A gyártók teljesen új szerszámokat vonnak be réz-rozsa bevonattal, hogy antik szerszámokká változtassák őket. Millió dolláros házak épülnek azért, hogy „karakterük” legyen. Ha nincs saját antik tárgya, vegyen csak néhányat! Minél öregebb és kopottabb annál jobb! Ez egy pillanat a régi szép idők-ből – a régi jó!

Minden régi jó, kivéve a régi embereket, ahogy mondani szokták: az öregeket. Az ember nem dicsekszik azzal, hogy már az aranykorában van. És ebben senki nem hibás jobban, mint maguk az öregek. Úgy öltözködnek, mint a huszonévesek, beszédükben megpróbálják a legújabb szleng kifejezéseket használni, még a plasztikai sebész kése alá is befekszenek, hogy eltűntessék az öregedés jeleit a testükről. Ha emberekről van szó – a fiatalság az uralkodó trend. A fiatalság kergetésének jó oka van. A fiatalság gyönyörű. A fiatalság azt jelenti: ragyogás, nevetés, izgalom, sugárzás. És az öregedéssel a fiatalság eltűnik. Viszont a felnőtté válásnak is megvan ám a maga vonzerője. Az öregkor a visszafogottság, a stabilitás, a megbízhatóság.

Tegyük a bort üvegedénybe, és ecetté válik. De a hordóban a bor teljes aromája érződik, minden nappal egyre jobb lesz, ahogy öregszik, nemesedik, mert a hordóban a bor él, lélegzik és növekszik. Minden nap hozzátesz valamit, és gazdagabb lesz, mint előző nap volt. Az öregek előtt két út áll, választhatják, hogy megsavanyodnak, mint az ecet, morcos és türelmetlen emberekké válnak. Ez akkor történik, ha megáll a szellemi gyarapodás, növekedés, a fejlődés, és megszűnik a nyitottság. Sajnos a fiatalabbakkal is megtörténhet, őket hívják „elrontottoknak”.

A Tóra úgy írja le Ábrahám atyánkat, hogy „megélt napokat” Megélt napokat! Minden napja tele volt, és túlcsondult. Ábrahám minden nap új napot kezdett!

Vannak emberek, akik várják a halált. A mindennapjaikat az étkezőasztal, a tévéműsorok, és bevásárlás köré szervezik. A talmud „életükben holtaknak” nevezi őket. Milyen szomorú hallani, mikor egy fiú azért dicséri anyját, mert az nagyon jól tudott sült húst készíteni. Vagy amikor egy lány azért tartja meg apja lakását, mert az szerette a kilátást. Ennyi hát a szüleik öröksége? Sült hús recept és kilátás? Vajon ennyit fognak tudni unokáink a nagymamájukról és nagypapájukról? Ez lesz az ő örökségük?

Te hagyatsz igazi örökséget! Csinálj egy valóban fontos dolgot! Segíts egy leukémiás kislánynak, segíts egy fogyatékos gyermeknek, tarts egy kisbabát a karodban, míg az édesanyja sürgős ügyeit intézi el, tanulj tórát, és taníts másokat! Önmagában egyik sem egetverő vagy lenyűgöző cselekedet, de együtt, ha egy egész élet alatt felhalmozódnak, már örökséggé válnak!

A lélek olyan, mint a bor. Ha a lélek nem lélegzik, akkor a test megsavanyodik. Élni az életet, hagyni a lelket lélegezni, ez az, ami olyan értékes antikvitást teremt, amelyre unokáink méltán lehetnek büszkék!

Chaim Shaul Glitzenstein rabbi

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Zc'!:**Joszi Davidovics: Vájislách**

Jákov rejtélyes éjszakai küzdelme szinte minden klasszikus magyarázót arra serkentett, hogy megpróbálja megállapítani, ki volt a harmadik ősatya támadója. Maga a tórai szöveg nyitva hagyja a kérdést, hogy vajon emberi vagy isteni, angyali lény volt-e **Jákov** támadója? Mivel a küzdelemre az **Észávval** való találkozást megelőző éjszaka került sor, nem meglepő, hogy számos kommentátor úgy vélte, **Észáv** őrangyala próbálta meg **Jákovot** legyőzni.

Vajon az ősatyák közül miért éppen Jákovval harcolt ez az isteni lény?

Talán úgy vélte, hogy nincs esélye **Ávrám** ellen, akinek megingathatatlanul erős hite volt, és akinek a kegyes jócselekedetei annyi érdemet szereztek? Attól félt, hogy az **Örökkévaló** úgymint megsegíti **Jichákot**, aki jámborul tűrte volna, hogy feláldozzák? Talán abban reménykedett, hogy **Jákov** még nem gyűjtött elég érdemet, és hibái miatt úgymint „könnyebb ellenfél” lesz? Valószínűleg nem számolt azzal, hogy a **Jákovot** már nemcsak a saját, hanem felmenői érdemei is védik.

A gondolat, hogy a zsidó közösség valaha élt tagjainak érdemei haláluk után is megmaradnak, és a későbbi korokban is pajzsként szolgálnak az akár kevesebb érdemmel rendelkező utódok számára is, nagyon fontossá vált a zsidó hagyományban.

Van olyan értelmező, aki azt következtette ki a **Tóra** szövegéből, hogy mivel az angyal látta, hogy **Jákov** minden támadását kivédte, feladta volna küzdelmet, de ekkor **Jákov** kezdett újra birkózni vele. Mivel **Jákov** természetéhez a békesség illett volna, nem lett volna szabad neki magának kezdeményeznie a harcot a küzdelem semelyik szakaszában sem. Ezért sikerült végül az angyalnak megsebesítenie **Jákovot**.

Ismét egy másik kommentár a számmisztikai spekuláció segítségével magyarázza meg, hogy miért éppen a **Jiszáel** nevet kapta **Jákov**. A harc **Jákov** (a héber betűk számértéke: 182) és a **Sátánnal** (a héber betűk számértéke: 359) azonosított égi lény között zajlott. (A héber szátán szó alatt érthetünk **Vádlót, Kísértőt, vagy akár a saját rosszra csábító ösztönünket is**). Ha a két küzdőfél nevének számértékét összeadjuk, akkor a kapott szám éppen a **Jiszáel** szó számértékével (541) egyezik meg. A **Jiszáel** név arra is utalhat, hogy **Jákovnak** a saját rosszra csábító ösztönét kellett legyőznie ahhoz, hogy érdemessé váljon új nevére.

עם ישראל חי

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Folytatódnak a túszcserék

Tíz perccel a reggel hét órai határidő lejárta előtt, a hadsereg szóvivője közölte, miszerint a fegyverszünet folytatódni fog, mivel a Hamász előállt egy új listával, amely nyilvánvalóan megfelel a megállapodás követelményeinek. A terrorszervezet korábban hét női és gyermek foglyot, valamint három holttestet szándékozott hazaküldeni a mai nap folyamán.

Izrael a felülvizsgált listát körülbelül **20 perccel** az eleve kitolt határidő vége előtt kapta meg, így módon a tűzszünetet egy nappal meghosszabbították.

Izrael, és a Hamász terrorszervezet között, múlt héten pénteken életbe lépett túszalku második része szerint naponta újabb **10 – gyerek és női**, túsz elengedése esetén a **zsidó állam** újabb egy nap tűzszünetet biztosít. A legutóbbi két napos hosszabbításnak megfelelően kedden és szerdán a Hamász szabadon engedett újabb **20 izraeli foglyot**, a megállapodáson kívül két **izraeli-orosz**, és **hat thai** állampolgárt.

A túszok elengedése előtti napon a **Miniszterelnöki Hivatal** számára a Hamásznak be kell mutatnia a következő tízes csoportot tartalmazó nevek listáját, ami ezúttal nem történt meg. A héber médiának [Walla] nyilatkozó **izraeli** forrás közölte, hogy a Hamász közvetítőkön keresztül azt javasolta, miszerint kevesebb mint **10** túsz, vagy nem nő, illetve gyerek fogvatartottakat engedjenek szabadon, ami állítólag **7 élő túsz**, illetve **3 holttest** kiadására vonatkozott.

Izrael azonban elutasította az ajánlatot, mondván, amennyiben a Hamász helyi idő szerint reggel **7 óráig** nem nyújt be egy olyan listát, amelyen **10 nő, és gyermek** neve szerepel, a harcok újra indulnak.

A háborús kabinet szerda este rendkívüli ülést tartott a túszalku meghosszabbítására irányuló javaslatokat illetően, mindössze néhány órával a többnapos tűzszünet határidejének lejárta előtt.

Az éjszakai órákban **Antony Blinken** amerikai külügyminiszter újabb látogatásra érkezett Izraelbe, melynek témája: a **Gázának** nyújtandó segélyek, és a tűzszünet lehetséges meghosszabbítása.

Emellett, párhuzamosan a tegnapi nap folyamán a túszalku fő közvetítőjeként számontartott katari vezetőkkel **izraeli, amerikai, egyiptomi** magasrangú biztonsági képviselők is tárgyalásokat folytattak.

Az **izraeli** médiában (12-es csatorna) megjelent riportok szerint Izrael nem volt elégedett a közvetítők révén bemutatott listatervezettel, hangsúlyozva, hogy az eredeti alkú szerint a Hamásznak először a túszul ejtett valamennyi gyermeket, és nőt kell szabadon engednie.

Izrael úgy tudja, hogy legalább **négy gyermek** – a **10 hónapos**, és **négyéves Kfir és Ariel Bibasz**, valamint **Aisa és Bilal Ziadne** testvérek, – illetve **20 női túsz** még mindig a Hamász fogságában van. A **Bibas** családról tegnap a terroristák – bizonyítékok felmutatása nélkül, azt állították, hogy már nincsenek életben.

Binjámín Netanjahu miniszterelnök szerdán kijelentette, hogy Izrael hamarosan folytatja a Hamász felszámolására irányuló kampányát, nem zárva ki a nők és gyerekek hazahozatalát biztosító tűzszünet meghosszabbítását.

Forrás: (ujkelet)

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A bibliai hónapok

„Ez a hónap legyen számotokra a hónapok elseje, első legyen az számotokra az év hónapjai között”. Mózes úgy rendelkezett, hogy az első tavaszi hónap első napja legyen az újesztendő, mert ebben a hónapban szabadította meg Izrael népét az **Örökkévaló Egyiptom** fogságából. A nép azonban — úgy tetszik — ragaszkodott az őszi újévhez, így - az **izraeli királyság hivatalos időszámítását** kivéve - mindmáig az első őszi hónap első két napján tartják az újév ünnepét. **Mózes** szavait mégis megszívlelték: a tavaszi lett „a hónapok elseje”: ha felsoroljuk őket vagy az ünnepeket, mindig a tavasz kezdetével indítjuk a sort...

A zsidó esztendő valódi napév, hónapjai természetes holdhónapok. (**Ezt nevezik lunaszoláris rendszernek**). A napév és a tizenkét holdhónap közti kb. tíznapos eltérés miatt, időnként teljes szökőhónapot kell beiktatni a naptárba (**manapság 19 évenként hétszer**).

A bibliai héberben két szót ismerünk a hónap meghatározására:

1. **jerah** — ez a szó a hold ősi héber szavából (**járáh**) ered. (A hónap jelentése a magyarban is eredetileg hold-nap.)

2. **hódes** — jelentése: megújulás. Eredetileg az újhold ünnepére vonatkozott, s a Bibliában, ha a szó önmagában áll, többnyire ezt is értik alatta. Általában akkor jelent hónapot, ha sorszámmal szerepel, vagy ha ott áll mellette a hónap neve.

A ma használatos hónapneveket a **zsidóság** a **babiloniai fogság** idején vette át, így azok idegen eredetűek. A **Szentírásnak** csak a kései könyveiben fordulnak elő, például **Eszter könyvében**. A **Biblia** ősi **héber** hónapnevei közül csak ötöt ismerünk. **Ezek a következők:**

1. **aviv** (= hajtás, tavasz) — az első tavaszi hónap, amelyben Izrael népe megszabadult Egyiptom jármából (Mózes II. könyve, 13. fejezet 4. vers, Mózes V könyve, 16. fejezet 1. vers). Mai neve **nisán**.

2. **ziv** (= ragyogás) — a második, hónap, a kiteljesedett tavasz és az aratás ideje Izraelben. Ebben a hónapban, „Salamon uralkodásának negyedik évében épült fel a Szentély” (Királyok I. könyve, 6. fejezet 1. vers). Mai neve **íjár**.

3. **cáh** (= fénylő) a legmelegebb és legfényesebb nyári hónap, a hónapok sorában a negyedik. Neve csak az aradi leletekben (az időszámításunk előtti 8. század elejéről) szerepel, de ennek segítségével érthetjük meg Jesája próféta egyik hasonlatát: „Mint a cáh-havi forrás a fűvön” (18. fejezet 4. vers). Mai neve **tamuz**.

4. **étanim** (= bő termés) - a hetedik hónap, amelyben hajdan, szűköt ünnepére, „egybe gyűlt egész Izrael Salamon királyhoz” a Szentély felavatására (Királyok I. könyve, 8. fejezet 2. vers). Mai neve **tisri**.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

5. bul (= esőzés) - a nyolcadik hónap bibliai neve, amikor az esős időszak elkezdődik. Egyetlen egyszer fordul elő a Szentírásban (Királyok I. könyve, 6. fejezet 38. vers). Mai neve hesván.

A **második Szentély** fennállása idején akkor kezdődött a hónap, amikor **Jeruzsálem** fölött meglátták az újhholdat, s ezt két hiteles tanú jelentette a rabbinikus bíróságon. Erről a tényről azonnal értesítették a diaszpórában (**elsősorban a Babilóniában**) élő zsidóságot. (**A hegyek tetején őrség állomásozott, és éjszaka tűz-, nappal füstjelekkel adták tovább a hírt**), így a jeruzsálemi újhholdról még azon az éjszakán értesültek **Babilóniában**.

Később (a **4. században**) véglegesítették az időszámítást: ma minden **páratlan hónap 30 napos**, míg a **páros hónapok 29** napig tartanak, (**a tisri és a hesván lehet 30 vagy 29 napos, hogy bizonyos ünnepek a hét bizonyos napjaira ne essenek.**) A hónapok első napját, valamint a **30 napos** hónapok utolsó napját (**az újhholdat, héberül ros hódes**) kisebb ünnepként ülik meg. Hajdan az **újhhold** jelentős ünnep volt, s a templomban ma is több imádságot mondanak.

Még egy fontos régészeti leletről kell szólnunk, az úgynevezett „**gézén naptárról**”. **1908**-ban angol régészek (**Stewart Macalister és munkatársai**) ásatásokat folytattak **Gezerben**, a völgy kijáratánál, ahol az időszámításunk előtti 9. század közepéről egy **óhéber** írásos cseréptáblát (**tudományos szóval osztrakont**) találtak. Ezen a táblán nyolc, addig ismeretlen héber hónapnév szerepelt. A **Bibliában** elő sem forduló hónapnevek mind a mezőgazdasági munkákkal kapcsolatosak:

A begyűjtés hónapja, a korai vetés hónapja, a kései vetés hónapja, a lenaratás hónapja, az árpaaratás hónapja, minden más aratásának hónapja, a szőlőmetszés hónapja, a gyümölcsszüret hónapja.

Itt, mint látjuk, mindössze nyolc hónaptól áll az esztendő, ezért egyesek úgy vélték, hogy a „**gezeri naptár**” voltaképpen töredék, mivel az alsó része valóban hiányzik, de olyan képtelen vélemény is elhangzott, hogy másfél hónapos ciklusokat használtak abban az időben. Csak-hogy **1970**-ben **izraeli** tudósok – **Jigál Jadin** vezetésével — újra felásták a terepet, s egy csomó, hasonló cseréptáblára bukkantak. Egyiken-másikon csupán néhány szó, egy-egy héber név szerepelt. Sőt, olyan is akadt, amelyiken egyszerű betűk sorjázta egymás után, először gyengébb kivitelben, majd egyre szebben, egyre pontosabban... Mindebből sejthetjük: **Gezerben** parasztiskola működött az időszámításunk előtti 9. században! A táblán azért szerepel csupán nyolc hónap, mert télen a mezőgazdasági munka szünetel. Valójában tehát ezek nem is igazi hónapnevek, hanem a földművesek hónapokra bontott feladatai, az őszi újévtől (**a négy téli hónap kihagyásával**) a következő újesztendőig. A parasztyerekek ezeket gyakorolták az iskolában, akárcsak — mintegy száz esztendővel ezelőtt — a magyar parasztfiatalok a népi rigmusokat.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

HARMADIK BESZÉD 2.

A sok áldás után következnek az átkok, amik arra vonatkoznak, ha **Izrael** népe nem tartja be az **Örökkévaló** törvényeit és letérnek a helyes útról nagyon kemény büntetésben fognak részesülni. Ezeket az átkokat nem sorolom fel részletesen, elég az, ha egy mondatot idézek a **Tórából**:

„Reggel azt mondd: bárcsak este volna! és este azt mondd: bárcsak reggel volna!”

Véget nem érő szenvedés lesz a büntetés. Ezután **Mózes** elbúcsúzik a néptől. Emlékeztet a csapásokra, amellyel az **Örökkévaló Egyiptomot** sújtotta, majd a csodákra, amit a vándorlásuk során saját szemükkel láthattak. Később az **Örökkévaló** nevében nyilatkozik:

„Én vezettelek benneteket negyven éven át a sivatagban, ruháitok nem koptak le rólatok és sarud nem kopott le lábadról, nem ettetek kenyeret nem ittatok bort és részegítő italt, hogy így megtudjátok: Én vagyok az Örökkévaló.

Megerősíti a szövetséget, amit szent esküvel, **Ábrahámmal, Izsákkal és Jákobbal** kötött, hogy utódaikból lesz az **Ő** népe a választott nép.

„Nemcsak veletek kötöm ezt a szövetséget és ezt az esküt, hanem azzal, aki itt van, itt állva velünk ma az Örökkévaló a mi Istenünk színe előtt és azzal is, aki nincs itt ma velünk.”

Ez a szövetség és az eskü ránk és az utódainkra is vonatkozik, amíg csak létezik a világ. Felvázolja a jövőt, amikor a zsidó nép szétszórtságban fog élni szerte az egész nagyvilágban, de amikor majd visszatérnek **Izrael fiai az Örökkévalóhoz**, és megtartják törvényeit, egyesülni fog a nép.

„És lesz, midőn reád jönnek az áldás meg az átok, és szívedre veszed mind a népek között, ahova eltaszított téged az Örökkévaló a te Istened, és megtérsz az Örökkévalóhoz, a te Istenedhez és hallgatsz szavára, akkor visszahozza az Örökkévaló a te Istened fogságba levőidet, és irgalmaz neked, újra összegyűjt téged mind a népek közül, ahova elszórt. Ha lesz a te eltaszítottágad az ég szélén, onnan is összegyűjt téged és onnan is elhoz és bevisz téged az Örökkévaló a te Istened az országba, amelyet elfoglaltak őseid.”

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Ezért is imádkozunk minden nap, hogy jöjjön el a **Messiás**, aki egyesíti **Izrael** népét, felépíti a harmadik szentélyt, ahol együtt lesznek a zsidók úgy, mint amikor **Józsua** vezetésével elfoglalták az **Ígéret Földjét!** Kitér az embernek adott szabad akaratra, amellyel mindenki saját maga eldöntheti, hogy melyik utat választja:

„Elébed tettem tehát az életet és a halált, az áldást és az átkot! Válaszd tehát az életet, azért, hogy életben maradj, te és a magzatod, hogy szeresd az Örökkévalót, a te Istenedet, hallgass szavára és ragaszkodjál hozzá; mert Ő a te életed és a te napjaid hosszúsága, hogy lakjál a földön, amelyről megesküdött az Örökkévaló őseidnek, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak, hogy nekik adja.”

Sokat vitatkoznak manapság az emberek, hogy joga van-e **Izrael** népének az országhoz. Ennél világosabb bizonyítékra nincs szükség, mert egyetlen más népnek sem ígérte meg az **Örökkévaló**, akit mások **Atyának**, **Úrnak** vagy **Allahnak** neveznek, hogy nekik adja a **Szentföldet!** Akik kételkednek ebben, azok magában az **Isten** szavában kételkednek!

Mózes most már valóban elbúcsúzik a néptől, érzi, hogy földi életének a végéhez ért.

„Százhusz éves vagyok én a mai napon, nem bírom többé a járást-kelest, és az Örökkévaló azt mondta nekem: Nem fogsz átmenni ezen a Jordánon.”

Utolsó erejével lelkesen biztatja **Izrael** népét arra, hogy legyenek erősek és bátrak a rájuk váró harcokban, amivel elfoglalják az új hazájukat, mert az **Örökkévaló** ott lesz közöttük és segíteni fogja őket. Hívatja **Józsua**t, ellátja bölcs tanácsokkal az utódját, akit az **Örökkévaló** választott ki a nép vezetésére. **Mózes** bement **Józsua**val a találkozás sátrába, ahol személyesen is megjelent előttük az **Örökkévaló**:

„És megjelent az Örökkévaló a sátorban, felhőoszlopban, és állott a felhőoszlop a sátor bejáratánál.”

Ismerteti a jövőt **Izrael** népéről, akik majd elfordulnak tőle idegen istenek keresve, amiért büntetésül sok szenvedésben lesz részük. **Mózes** úgy, mint a **Fáraó** seregeinek elpusztulása után most is egy éneket zeng a népnek. Dicséri az **Örökkévaló**t és szidja a népet, amiért állandóan lázadoztak. Végül következett az **Örökkévaló** ítélete:

„Menj föl a hegyre és nézd meg Kánaán országát, amelyet Izrael fiainak adok birtokul. És halj meg a hegyen, ahova fölmégy, és térj be népedhez, úgy, amint meghalt testvéred Áron.”

A következő számban folytatjuk a kalandot....

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

Daniel Tarr:

A kabbala története

XXI. rész

Mikor az önhasonlóság szigorú ismétlődést mutat lineáris fraktálokról, ám ha az önhasonlóság csak részben igaz, nemlineáris fraktálokról beszélünk. Erre a formagazdagságra jó példa a **Mandelbrothalmaz**. A véletlenfraktálokat az jellemzi, hogy a statisztikailag igaz önhasonlóságot véletlenalgorithmusok szabályozzák. Erre jó példát szolgáltatnak a felhők és a hegyek felszíne.

A fraktálgeometria nem a természeti képződmények utánzata, hanem annál jóval több, ugyanis mindkettő ugyanazt az algoritmust használja. Ezáltal betekintést nyújt nemcsak a fizikai, hanem a magasabb szintű világok természetébe is.

A fraktálokkal, a káosszal vagy a nemlineáris dinamikával foglalkozó kutatás nem csak az élettanban, hanem a mágiában is hamarosan fontos területnek számít majd.

A **Hermész Triszmegisztosz** nevéhez fűződő **Tabula Smaragdina**, azaz az **Analógiák** tana, a ma ismert mágia alapja. Lényege, hogy a **Makrokozmosz** és a **Mikrokozmosz** hat egymásra, az egyikben előidéztet változás a másikban is változást hoz létre.

A **Smaragdtábla** legfontosabb mondata: „**Való igaz, hazugság nélküli és teljességgel bizonyos, hogy ami lent van, az megegyezik azzal, ami fent van, és ami fent van, az megegyezik azzal, ami lent van, így jön létre az egység csodája.**”

Ez a mondat látszólagos egyszerűsége ellenére, amint tanulmányozni kezdjük, egyre bonyolultabbá válik. A fraktálok segítségül szolgálnak **Hermész** törvényének megértéséhez, sőt annak túllépéséhez is, miáltal vizuálisan, fizikailag leképezhető bizonyítékkal szolgálnak arra, hogy a részletek megegyeznek a teljes egészszel. Ha meg akarunk változtatni egy fraktál részletet, meg kell változtatnunk magát az algoritmust. Ennek egyik eredménye, hogy a nagy kép, azaz a teljes egész is a változtatás mértékének megfelelően alakul át.

Minden fizikailag létező dolognak van felsőbb síkú megnyilvánulása. Az Analógiák tana szerint például a **Yesod szefira** megnyilvánulásai a félelmek, a tudatalatti, az álmok, az anyaság, a romantika, a nőiség, a depresszió, az intuíció, a víz, a **Hold** bolygószféra és így tovább. Ha meditációban megértjük és befogadjuk a **Yesod** szféra által szimbolizált tulajdonságokat, felszínre hozhatjuk a tudatalattiban elfojtott vagy még fel nem ismert tulajdonságokat, a feminin oldalt és erősíthetjük intuíciónkat.

Amint felfedezzük a természetben található fraktálokat, közelebb kerülünk az analógiák megértéséhez. Tetszőleges mértékben nagyíthatunk vagy kicsinyíthetünk, az eredménynek minden esetben csak a rendelkezésünkre álló eszközök szabnak határt.

Daniel Tarr:

A kabbala története

XXI. rész

A mágikus tradíció szerint minden létező a végtelenből vagy a semmiből származik és oda is tart. A Megnyilvánulatlan **Isten** megnyilvánulásai (**Ain Soph Aur**) egyre lejjebbi szinteket érnek el, a visszajutás csak a végtelen megértésével (**Ain Soph**) és a feloldással (**Ain**) lehetséges.

Ha segítségül hívjuk a **héber kabbala szefiráit**, megérthetjük a test, lélek, szellem hármasságát és az egyes szintek elvégzendő feladatait. Az alsó, azaz a test régióban létező ember elsődleges dolga megérteni környezetét, és minél több fizikai tapasztalót szerezni, a lelki síkon élő ember feladata megismerni önmagát, és kiteljesíteni **ego-ját**. A magasabb, szellemi síkok ezzel szemben az elengedést tanítják, a már tökéletes ego feloldását, az anyagi régiók és a nem fizikai lét felé való törekvést.

A test és a lélek halandó, azonban a szellem halhatatlan. A **kabbala Malkhuth-ja, Yesod-ja, Hod-ja, Netzah-ja** a test, a fizikai tapasztalás. A **Tipheret**, a **Geburah** és a **Chesed** a lélek, az **ego** tökéletesítése, az emberre ható lehetőségek, problémák, tulajdonságok feloldása. A **Daath** kapuján átjutva, az **ego-t** elengedve, eljuthatunk a **Binah**, a **Chokmah** és a **Keter szefiráig**.

A fizikai világ, kiegészítve az **asztrál- és mentálsíkkal** egyaránt az **analógiákat** tanítja. Ha a mágus kialakítja magában az analóg gondolkodást, akár merre néz, mindenhol meglátja az összefüggéseket. Miután túljutott a **Daath-on**, és megérkezett a **Binah-ba**, rá kell döbennie, az **Analógiák Tana** egészen más értelmet nyert.

Ebben a szférában csak fekete és fehér létezik, csak a szigorúan vett dualitás, a **Rend** és a **Káosz** uralkodik. Az analógiák helyett meg kell ismerkednünk az ellentétekkel, amik természetesen az alsóbb világokban hatnak a legerősebben, de a szellemi régiókban válnak ketté. Ha elkezdődik a fizikai síkon is létező ember **ego-jának** feloldása, meg kell tapasztalnia a káosz állapotát ahhoz, hogy az alsóbb síkokon rendet tudjon teremteni. Saját létezésével kell fenntartania a dualitást, ahhoz, hogy ezt meg is tudja semmisíteni önmagában és tovább tudjon lépni.

Ha a fraktálokat, mint kapukat képzeljük el, és az alsóbb síkokról (**TEST**), emberi nézőpontból, lineáris szemszögből vizsgáljuk, kaotikusnak tűnnek. Az analógiák felismerésével (**LÉLEK**) előtérbe kerül **Hermész** törvénye, miáltal megérthetjük a fizikai és a lelki sík összefüggéseit és kezd kibontakozni a káoszból a rend. Ha továbbmegyünk, a duális (**SZELLEMI**) gondolkodás megadja az alapot arra, hogy fentről, szellemi síkról szemléljük a fraktálokat. A kapun lefelé nézve -a káosz vagy a feloldódás állapotából- a tökéletes rendet láthatjuk.

TALMUDI FOGALMAK XXI. RÉSZ

מים אחרונים

114. Májim ácháronim – Szó szerint: utolsó víz. Az étkezés után, de az asztali áldás elmondása előtt kézmosásra használt víz. Ezt a kötelességet főleg egészségügyi megfontolások miatt vezették be.

מים שאובים

115. Májim sövim – Szó szerint: merített víz. A forrásvízzel és esővízzel szemben – tartályból merített víz. Ha a mikve-ben, a rituális fürdőben kevesebb víz van az előírtnál (**azaz kevesebb mint 40 szeá, kb. 330 liter**) és **3 lugin (kb. 1 liter)** merített vizet öntenek hozzá, a mikve-ben lévő víz már nem használható a tisztulásra. A csak merített vízzel megtöltött mikve magától érthetődően nem alkalmas a rituális megmerítkezésre. Amennyiben a mikve már tartalmazza az előírt **40 szeá esővizet**, nem lesz alkalmatlan, bármennyi májim sövim-ot is adnak hozzá.

מים שאין להם סוף

116. Májim seén láhem szof – Szó szerint: végtelen vizek. Olyan vízfelület, melynek túlsó partja nem látható. Ha a tanuk azt állítják, hogy láttak valakit beleesni egy ilyen vízbe, de nem látták kijönni, az nem jelenti automatikusan, hogy az illető belefulladt (**ami által felesége megözvegyült és újból férjhez mehet**), mivel olyan helyen is kijöhetett a vízből, melyet a tanuk nem láthattak. Lásd még: Águná.

מכת מדינה

117. Mákát mödiná – Regionális szerencsétlenség, például egy egész térséget, és nem csupán egy bizonyos, körülhatárolt területet sújtó természeti csapás. Bizonyos háláchák vonatkozásában különbséget tesznek az egyetlen szántóföldet és egy egész területet sújtó csapás esetében. Ha például valaki bérbe vesz egy földet, és a tulajdonossal úgy állapodik meg, hogy a termésnek egy bizonyos részét adja fizetségképpen (**chochér**), de a földben valamilyen oknál fogva kár keletkezik, a bérbe vevő a kár nagyságától függően levonhatja a fizetség egy részét, amennyiben a kárt mákát mödiná, azaz „regionális szerencsétlenség” okozta.

מכה אביו ואמו

118. Máke áviv vöimo – Aki anyját vagy apját bántalmazza. A Tóra megtiltja, hogy bárki is bántalmazza (**szó szerint megüsse**) anyját vagy apját. Aki ezt a törvényt megszegi, arra halálbüntetést mértek. Ha egy **13 éven felüli** gyermek megütötte egyik szülőjét, és az ütés után sebhely vagy zúzódásnyom maradt, megszegte ezt a tilalmat és neki is halálbüntetés járt. A Synhedrion megszüntette óta a zsidó jurisdikció nem ismer halálbüntetést, mert nincs erre kompetens bíróság.

עם ישראל חי

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA IMAREND DECEMBER 1. – 31. KÖZÖTT

ב"ה

1.	péntek		⚡:15,36	7.00	16.00	18.
2.	szombat	VÁJISLÁCH	Vége: 16,46	8.00	16,00	19.
3.	vasárnap			8.00	16.00	20.
4.	hétfő			7.00	16.00	21.
5.	kedd			7.00	16.00	22.
6.	szerda			7.00	16.00	23.
7.	csütörtök	Este: Első Chanuka-gyertya meggyújtása		7.00	16.00	24.
8.	péntek	Chanuka 1. nap	⚡:15,34	7.00	15.30	25.
9.	szombat	VÁJÉSEV	Vége: 16,45	8.00	15,30	26.
		Chanuka 2. nap				
		Újhold hirdetés				
10.	vasárnap	Chanuka 3. nap		8.00	16.00	27.
11.	hétfő	Chanuka 4. nap		7.00	16.00	28.
12.	kedd	Chanuka 5. nap		7.00	16.00	29.
13.	szerda	Chanuka 6. nap	Újhold	7.00	16.00	1.
14.	csütörtök	Chanuka 7. nap		7.00	16.00	2.
15.	péntek	Chanuka 8. nap	⚡:15,35	7.00	16.00	3.
16.	szombat	MIKÉC	Vége: 16,46	8.00	16,00	4.
17.	vasárnap			8.00	16.00	5.
18.	hétfő			7.00	16.00	6.
19.	kedd			7.00	16.00	7.
20.	szerda			7.00	16.00	8.
21.	csütörtök			7.00	16.00	9.
22.	péntek	Tévét 10. Böjtnap Böjt vége: 16.31		⚡:15,37	7.00	16.00
23.	szombat	VÁJIGÁS	Vége: 16,49	8.00	16,00	11.
24.	vasárnap			8.00	16.00	12.
25.	hétfő			8.00	16.00	13.
26.	kedd			8.00	16.00	14.
27.	szerda			7.00	16.00	15.
28.	csütörtök			7.00	16.00	16.
29.	péntek		⚡:15,42	7.00	16.00	17.
30.	szombat	VÁJICHI	Vége: 16,54	8.00	16,00	18.
31.	vasárnap			8,00	16,00	19.

K
I
S
Z
L
É
V
T
É
V
É
T

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ר

HANUKA ÜNNEPE ÉS TÖRTÉNETE

Ritka esemény a világtörténelemben a győztes szabadságharc, különösen ritka a zsidó világtörténelemben. Nem véletlen, hogy a **makkabeus** hősök emlékünnep, a **hanuka** mindmáig az egyik legkedveltebb, legmeghittebb zsidó ünnep világszerte. A tél derekán, amikor az éjszakák a leghosszabbra nyúlnak, apró lángokat gyújtunk, amelyek beragyogják otthonainkat és szívünket.

Ünnepeink szinte őszi, **bibliai** korból erednek, messze idők üzenetét hordozzák. Az eltelt évszázadok, évezredek során persze folyamatosan változtak a szokások, a megőrzött lényeg külső megjelenései. Így a **hanukát** is a különböző korokban más-más módon ünnepelték meg, és ezek a szokások jól kifejezték a történelmi kényszer és a túlélés, a fennmaradás fantasztikus erejét.

Már i.e. **163 decemberében**, egy évvel **Jeruzsálem** felszabadítása, a **Szentély** megtisztítása és újjáavatása után törvénybe hozták az örömműnnap megülését. (**A megtisztított Jeruzsálemi Templom és oltár másodszeri avatásának emlékét őrzi az ünnep neve: hanuka.**) A **Makkabeusok** könyvében olvassuk, hogy **kiszlév hónap 25-én** kivilágították **Jeruzsálem** városát, vidám öröm és fény hirdette a szabadságharc győzelmét.

A hős vezér, **Júda Makkabi**, majd testvérei, **Jonatán** és **Simon** még sokáig harcoltak az ország függetlenségéért, ám a **hanuka** minden évben a szabadságra és a hősi küzdelemre emlékeztetett. A felkelés kezdeményezőjének, a **modiini** ősz papnak, **Matitjáhunak** mind az öt fia hősi halált halt a zsidó nép szabadságáért (**csatában estek el, vagy orvgyilkos merénylet áldozatai lettek**), ám a legkisebb fiú, **Simon** már fejedelmi rangot viselt (**héberül nászi**), és megalapította a **Hasmóneus-dinasztiát**. Ebben az időben keletkezett az **Al haniszim** (= **A csodákról**) szóló imádság, amelyet az ünnep minden napján, reggel és este elmondunk:

„**Matitjáhu hasmóneus főpap és fiai korában, amikor a gonosz görög uralom néped, Izrael ellen támadt, hogy Tórádat elfeledtessék velük, s hogy elszakítsák őket kedvelt törvényeidtől, Te azonban nagy irgalmadban melléd álltál szükségük idején, megvívta perüket, igazságosan ítéltél és bosszút álltál értük. Az erőseket a gyengék kezébe adtad, sokakat a kevesek, tisztátalanokat a tiszták, gonoszokat az igazak, bűnösöket a Tórával foglalkozók kezébe. Nagy és szent nevet szerezte Magadnak a világban, Izrael népednek pedig mindmáig tartó megváltást. Ezután eljöttek fiaid Szentélyed csarnokába, megtisztították hajlékot és megszabták a hanuka nyolc napját, hogy hálát adjanak és magasztalják nagy nevedet.**”

Ebben az időben, a **Hasmóneus-dinasztia** idején ugyanis a nép azt érezte a legnagyobb csodának, hogy képesek voltak győzni a sokszoros túlerőben levő, állig felfegyverzett ellenség felett. Holott a szabadságharcosoknak kezdetben egyáltalán nem volt fegyverük, **Juda** országában még fegyverkovács sem működött, csak ellenségeiktől tudtak harci eszközökhöz jutni. Nem értettek a hadviseléshez, hiszen évszázadokon keresztül nem volt háború Izrael területén, **Júda Makkabi** mégis le tudta győzni a kor legkiválóbb hadvezéreit: **Appolónioszt, Gorgiaszt, Nikanort**. **Hanuka** ez idő tájt az igaz kevesek győzelmét, **Izrael** megszabadulásának isteni csodáját jelképezte.

Az idegen származású **Heródes** a **rómaiak** kiszolgálója lett, akit a nép gyűlölt és megvetett. Nem véletlen, hogy a szabadságharc emléke kissé elhalványult, s helyébe az **isteni csoda**, a fény csodája lépett. A **Talmud** korában már csak a gyertyagyújtás volt fontos, amely az olajkorsó történetével függ össze.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

HANUKA ÜNNEPE ÉS TÖRTÉNETE

Amikor felszabadították Jeruzsálemet, s a megtisztított Szentélyben meg akarták gyújtani az örök lámpást, a menórát, csupán egy napra való olajat találtak, noha új, megszentelt olaj készítése nyolc napig tartott volna. A kis korsó cseppnyi olaja azonban — így szól a talmudi történet — csodálatos módon nyolc napon át égett, amíg új, szentelt olajat tudtak sajtolni. Érdekes, hogy a Talmudban csupán ez az egyetlen történet szerepel a hanukával kapcsolatban. Ezután arról olvasunk csupán, hogyan gyűjtsük meg a hanukai lámpást és hol helyezzük el azt. Egyszóval, a politikai emlékezés helyébe a vallásos gondolkodás, az isteni csoda emléke lépett.

Mindenek ellenére, még az ókor végén is megőrződött a **hanuka** eredeti gondolata. Hiszen az olajkorsó szimbolikus jelentéssel is bír: egy cseppnyi olaj, egy maroknyi nép képes győzelemre jutni, ha van hite, ha van önbizalma, ha lelkesíti őt az isteni igazság lángja. A **hanukai lámpást**, a Talmud előírása szerint, a lakás ajtajának baloldalában kellett elhelyezni. (**Szemközt a mezúzával, az ajtófélfára szögezett imaszöveggel.**) Az ünnep fénye ekkor még kifelé irányult, mindenki magáénak érezte azt, lángját terjeszteni kívánta.

A sötét középkorban a **hanuka** lángjait már csak a szoba belsejében helyezték el, a lámpás az ajtóból vagy az ablakból az asztalra került. A fények meghittsége azonban mindvégig megmaradt: a fénylő gyertyákat körülülte a család, együtt énekeltek, együtt játszottak a gyerekekkel, az asszonyok még a házi munkát és félbehagyták, mert a hagyomány szerint hajdan a **makkabeus szabadságharc** idején a nők és a gyermekek is segítették a hősök küzdelmét. A **szétszóratásban**, a **galutban** ilyenkor a legidősebb családtag otthonában egybegyűlt az egész nagycsalád, ajándékokkal kedveskedtek egymásnak, az összetartozásról szeretetük ezernyi apró jelével tanúságot téve.

Az üldöztetés évszázadai alatt a **hanuka-lángok** befelé világító fénye adott erőt és melegséget a sokat szenvedett népnek.

Századunk elején, a cionista mozgalom jóvoltából a **hanuka** ismét az egyik legjelentősebb örömneppe lett. **Izraelben** örömtüzeket gyújtanak, fáklyás felvonulást tartanak, kivilágítják a városok utcáit. Világszerte nagyszabású rendezvények, műsoros estek követik egymást ezekben a napokban. Különösen az **ifjúság** érzi magáénak a szabadság és a fény ünnepét: a gyerekek ajándékban részesülnek (**olykor mind a nyolc estén külön-külön meglepetés várja őket**), a fiatalok bált, táncos összejövetelt rendeznek, szórakoztató műsorokkal, vetélkedőkkel egészítik ki a közös gyertyagyújtás örömét. A **hanuka** azonban továbbra is megőrizte családi jellegét. Az égő gyertyákat ma már ismét az ablak közelébe helyezzük, fényük hadd világítson kifelé is. A **magyarországi zsidóságnak** sem kell többé elzárkóznia, nyíltan megvallhatjuk hitünket, hagyományainkat. Ám ahhoz, hogy az apró lángokból újra hitet és boldog örömet meríthessünk, meg kell ismernünk, és magunkénak kell éreznünk azokat.

A **hanukai** lámpás apró gyertyái legfeljebb fél óráig égnek. Gyenge fényük nem képes bevilágítani még egy kis szobát sem. Mégis, évezredek történelmének visszfénye rajzolódik ki bennük, s a pislákoló lángok meghitt otthonná tudják varázsolni a lakást, a szeretet fényeit képesek felébreszteni lelünk mélyén.

Kívánjuk, hogy minél több otthonban lobbanjanak fel ebben az esztendőben. Hag hanuka szamáah! Örömteli hanuka ünnepet!

Ismeretlen zsidók nyomában LXVI. Mikes György

Mikes György (Privigye 1929. július 29. – Budapest, 1986. június 9.) magyar humorista, újságíró.

Szófogadó fiúként ügyvédnek tanult, hogy aztán újságíróként helyezkedjen el. Két hétre kiment tudósítani Angliába és soha többet nem jött vissza. Viszont legalább világhírű: Európától Japánig rajongtak érte.

Ügyvéd édesapja nagyon szeretne volna, ha **Gyuri** fia követi pályáján és jó darabig úgy tűnt, hogy így is lesz. De a fiatalembert jobban szórakoztatta az, hogy a **Reggel** című újságba dolgozzon riporterként és a **Színházi Élet Intim Pista-rovatába** szállítsa a társasági pletykákat. Művelt, könnyű tollú, szellemes csevegő volt, a **pesti flaszer** kedvence, kár lett volna ékesszólását a tárgyalótermekre pazarolnia. A tehetséges fiút **1938-ban** kiküldték **Angliába**, hogy hozzon össze egy riportot és őt nem vonzotta eléggé vissza a zsidótörvények **Magyarországa**.

Úgyhogy a **két hét** egyre jobban elhúzódott és végül **50 év** lett belőle: egy teljes élet.

Miután berendezkedett, a **BBC**-nél kezdett dolgozni és szóltak neki jóakarói, hogy mennyi humor van az írásaiban. Addig ezt igazán észre sem vette, ő csak jól, lendületesen akart írni. De ha ez ilyen könnyű, gondolta, akkor rendben, vicces lesz. A sajátos pesti – zsidó - humort a jellegzetes angollal vegyítve kísérletezte ki saját stílusát, első igazán nagy dobása a **Hogyan legyünk idegenek** című kötet rögtön a háború után **1946-ban**, amikor igazán volt igény a nevetésre. Arról szólt, hogy milyenek az angolok és ezt úgy kellett megírni, hogy a címeztek magukra ismerjenek, ugyanakkor ne sérődjenek meg, a nem angolok viszont elégedetten kiröhöghessék őket abban a tudatban, hogy ők azért nem ilyen furák. Tökéletesen sikerült, az egész világ megvette és idézte, magyarul **Anglia papucsban** címmel jelent meg.

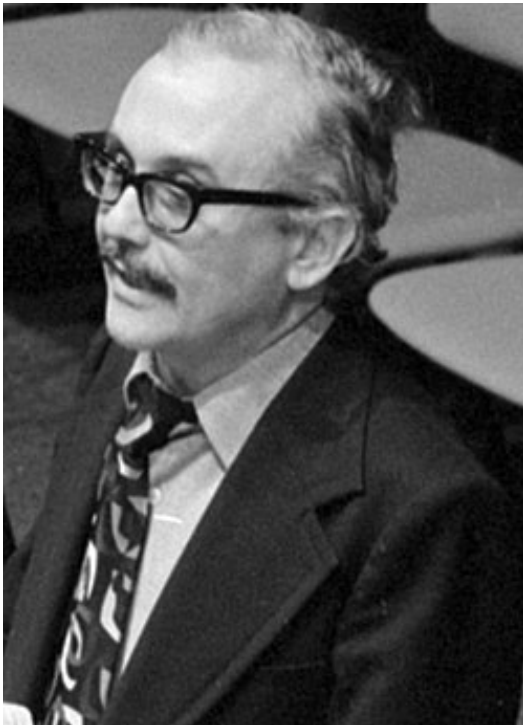
És ha egy üzlet beindul: nos, akkor beindul a sorozatgyártás. Éppen ez történt a **Mikes-műveknél** is. A **Mester** sorra gyártotta a különböző népek és nemzetek kis zsebkönyveit, amelyekben mindenkiről kiderül, milyen örült szokásai vannak egy idegen szemével nézve. Idegensége, magyar zsidósága volt a szerencsecsillaga: mindenkit tudott kívülről látni. Nem véletlenül volt közeli barátja az egyik legnagyobb magyar-zsidó hontalan, **Arthur Koestler** és az sem véletlen, hogy ő volt a **Hontalan Írók „Pen Klubja” londoni** csoportjának vezetője. Megkapták a kis könyvüket a **japánok**, a **németek**, az **amerikaiak** és persze az **izraeliek** is. **Mikes** jött, látott és írt. Lényegében csak a **Szovjetunióba** nem engedték be, az **Szovjetunió Kommunista Pártja** valahogy nem volt vevő a humorára.

Ismeretlen zsidók nyomában LXVI. Mikes György

Munkái életmód-tanácsadó könyvek, vagy inkább azok paródiái, amelyeknek egyetlen valódi tanácsa: figyelj és neved. Vagyis két dolog kell szerinte az élethez: mindent tudni és mindent megbocsátani. Főleg azt lehet belőlük megtanulni, milyen furcsa csodabogaraként festenek az emberek mind egy jól figyelő örök idegen szemében.

A világ egy emigráns **magyar zsidó** író szerint: ez a sorozat lényege, **Mikes György** vagy **George Mikes** „nagy enciklopédiája”.

Önéletrajzát is a maga teremtette műfajban jött ki: **Hogyan legyünk 70 évesek**. Egy ízben felhívta a japán fordítója és panaszkodni kezdett: „**Őn azt említi a legújabb könyve előszavában, hogy a nevének Mi-kes a kiejtése, mi pedig évek óta úgy nyomtatjuk ki kötetei címlapján japán írásjelekkel a nevét, hogy azt az olvasó Dzsordzs Májksz-ként tanulta meg. Most mit csináljunk?**”

Mikes Gyuri meghatottan nézett rám, amikor itt tartott a történettel: „**Hát nem fantasztikus? Valamikor Siklóson az apám helyi újságjában kezdtem cikkezni, és reméltem, hogy az egész város megismeri a nevem. Azután felmentem Pestre, és beálltam a Reggelhez, majd a Színházi Élethez. Kezdttem híres lenni Magyarországon. Vagy húsz éve már angolok is tudják, ki vagyok. De azt sohasem**

gondoltam volna, hogy Japánban egyszerre két közismert író leszek!

Lehet, hogy azóta a világhíre **Japánban** kicsit megkopott, de, ahogy a mestere, **Karinthy Frigyes** szokta mondani, **Pesten** azért továbbra is világhírű maradt.

Forrás: (mazzihisz)

Hanukai „kisokos”

- Hanukakor szabad dolgozni.
- A Talmud előírása szerint a Hanukiát a lakás ajtajának baloldalán kellett elhelyezni. Az ünnep fénye ekkor még kifelé irányult, mindenki megáéna érezte azt, és lángját terjeszteni kívánta, majd a sötét közepkorban a hanuka lángjait már csak a szoba belsejében helyezték el, az ablakból az asztalra került.
- A hanukai menóra nyolckarú kandeláber, amelyen külön helye van a "szolgalángnak", amellyel napnyugta után meggyújtjuk a lángokat: ezt samesznak hívják. A gyújtás után - égve - visszatesszük a helyére.
- Az égő "szolgagyertyát" kézben tartva a két áldást mondjuk. Az első estén egy harmadik áldást is mondunk, a Sehechejánut.
- Az első estén egy lángot gyújtunk, azután minden este eggyel többet, míg a nyolcadikon az összes láng nem ég. Az új gyertyát mindig balról tesszük hozzá a többihez, és balról jobbra haladunk a gyújtással.
- A hanukia lángját nem szabad gyakorlati célra - olvasásra, világításra, cigarettagyújtásra stb. - használni. Szükség esetén a samesz lángját használhatjuk.
- A hanukiát az ablak közelében kell meggyújtani, hogy kívülről látni lehessen, ezáltal nyilvánosan hirdesse Hanuka csodáját.
- Szép dolog, ha a család minden tagjának van saját hanukiája, és mindenki gyújt hanukai fényt.
- Szokás a gyerekeknek pénzt - hanukageltet - és ajándékokat adni.
- Pénteken este a hanukia lángját a szombati gyertyáknál előbb kell meggyújtani, akkor is, ha még nem ment le a Nap. Szombaton este a Hávda után gyújthatunk lángot a hanukiában.
- Az istentisztelet rendjébe Hanuka hetében beiktatjuk a Hálélt, valamint az Ál Hániszim hálaimeit, amelyet a győzelmek és csodák emlékére mondunk. Ez utóbbit csatoljuk az étkezés utáni hálaimeinkhez is.

Az áldások, amiket gyertya gyújtáskor mondunk

A fények meggyújtása előtti áldások:

1. Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolatokkal, s meghagyta, hogy gyújtsunk Hanukára gyertyát.

ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר [של] חנוכה
Báruh átá Ádonáj elohénu meleh háolám, áser kidsánu bemicvotáv vecivánu, le-
hádlik nér sel hánuka.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Hanukai „kisokos”

2. Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya: csodákat műveltél atyáink idején, az akkori idők ezen napjaiban.

ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה
Báruh átá Ádonáj elohénu meleh háolám, seászá niszim láávoténu bájámim háhém, bázmán háze.

A következő áldást csak az első estén mondjuk (vagy amelyik napon először gyújtunk Hanuka-gyertyát).

3. Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki életben tartott s megőrzött bennünket, s engedte megérni mostani időnket.

ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה
Báruh átá Ádonáj elohénu meleh háolám sehehánu vekimánu vehigiánu lázmán háze.

A fények meggyújtása után ezt mondjuk

Meggyújtjuk ezeket a gyertyákat, hogy felidézzük **Általad** való megmenekülésünket és a csodákat, amelyeket ősatyáinkkal cselekedtél az ő idejükben ezeken a napokon, szent főpapjaid által. **Hanuka** nyolc napjának szent fényei ezek, amelyekkel nem szabad világítanunk, csak néznünk szabad őket, hogy hálát adjunk Neked, és magasztaljuk nagy Nevedet csodatételeidért és **Általad** való megmenekülésünkért.

Együtt éneklik:

Máoz cur jesuáti, lehá náe lesábéah

Tikon beit tefiláti, vesám todá nezábéah

Leét táhin mátbéah, micur hámnábéah

Áz egmor bésir mizmor hanukát há Mizbéah – 2x

RECEPT-TÁR

Hanukai fánk

Igazi klasszikus hanuka ünnepén a fánk és a latkesz, de készülhet bármi, ami olajban sül. Mondhatjuk azt is, hogy fánk nélkül nincs hanuka. Ez egy nagyon régi receptem, soha nem változtatok rajta, mert mindig tökéletes. Néha annyiban más az elkészítés, hogy nem nyomom be a közepét a fánknek, hanem hagyom szép gömbölyűre kelni, és utólag egy nagy töltőfecskendővel nyomom bele a lekvárt.

Hozzávalók:

50 dkg liszt
2 dl langyos tej
5 dkg élesztő
5 dkg porcukor
1 kk só

5 dkg olvasztott, de nem forró vaj
3 db tojássárgája
1 tojás
0,5 dl rum
1 narancs reszelt héja

Elkészítés:

Minden hozzávaló legyen langyos. Én a lisztet is megmikrózom egy kicsit, a tojásokat pedig pár órával a dagasztás előtt kiveszem a hűtőből. Minden hozzávalót a dagasztógépbe teszek, és nagyon alapos kidagasztom, tíz perc a minimum. Dagasztógép hiányában mindezt kézzel kell megtennünk, de az időt akkor se spórolhatjuk meg. A tésztát langyos helyen duplájára keleszttem, majd ujjnyi vastagra nyújtom.

Fánkokat szaggatok belőle, a közepébe mélyedést nyomva, ide kerül majd a lekvár. Letakarom egy konyharuhával, és hagyom még fél órát kelni.

A fánk akkor lesz szalagos, ha nagyon megkel, és olyan sok benne a levegő, hogy egyszerűen nem tud a feléig belesüllyedni az olajba. Ez az igazi titok, nem az, hogy a második oldalának a sütésekor lefedjük. Persze az se árthat.

Egy nagy, mély serpenyőben olajat forrosítok, és egyszer 2-3-4 darabot kezdek sütni. Sok hely kell a fánknek! Mikor az egyik fele szép piros lett (ez 0,5-1 perc), akkor megfordítom, és le is fedem. Érdeemes üveg fedőt használni, nehogy elégessük a fánkot.

MI KERÜLJÖN A HANUKAI FÁNK KÖZEPÉBE?

Nálunk csakis baracklekvár, pedig szeretjük az eper és málnalekvárt is, de valahogy a hanukai fánk barackkal az igazi.

MEGHÍVÓ: Muski Glitzenstein Rebecen december 3. vasárnap 11 óra

Kedves Barátnőm!

Elérkezett kisleév hónap, közeledünk chanuka ünnepéhez, és ez alkalomból szeretettel meghívlak egy különleges női összejövetelre.

Kisleév a fény és a csodák hónapja, ahogy bölcseink mondják: „azokban a napokban, abban az időben” az Örökkévaló csodát tett atyáinkkal.

Mire számíthattok? Találkozunk (a magyar anyanyelvű!) Lióra Rut énekesnővel és erőt merítünk személyes történetéből.

Mikor? December 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor.

Hol? A Nagy Fuvaros utca 4. szám alatt található zsinagógában.

Szeretettel várlak!

Muski Glitzenstein

Kérem, hogy részvételi szándékotokat előre jelezzétek, hogy a várható létszámnak megfelelően készülhessünk az eseményre.

+36 70 778 5040

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

A POÉN 1. RÉSZÉ	RÓMAI 100-AS RÉVÉN	FILMES FORGATÓ- CSOPORT	A TÖB- BES SZÁM JELE	ABLAK- KERETI!	IGAZ DÉR, TÁJ- SZÓVAL	▼	VAGY, RÖVIDEN AZ ÓYONÓ SEGÉDJE
PUSZTÍTÓ ROVAR- Sereg							
NŐI ÉNEK- HANG			ODÍTÓ- ITAL				
ZENEI HANGKÖZ			PUSKÁS EMBER				
				VÁRÉPÍTŐ ÁLLAT			
				JÁRMŰ			
QRTO, RÖVIDEN						GAZBAN ÁLLI	
FARAGOTT JÁTEK						FŐLÉJE TESZ	
BOLT- BELSŐI			PUSKA MONDJAI				HALKAN ZÜG A LOMB
			MILLI- RÖVIDEN				
GAUSS, RÖVIDEN	KÜLÖN- BOZÓ						
	ILION, MÁSKEPP						
PÁROSAN NYITTI			FÉSŰ- ANYAG				
KUTYA- SZJ			PIACI PORTEKA				
				ŐSVEZÉR			
				KOPÓ (FOG)			
A PARKO- LÓ JELE			VOLT, RÖVIDEN		... REGGEL; ÖTKOR		
BETEGSÉG			NYAKÉK		RITKA FÉRFINÉV		
FRIS- SÜLÉS					FIATAL KECSKE		
					SIEMENS, RÖVIDEN		
BARACK- MAGI			KONYHA- KERTI MUNKA			KÜZDŐ- SPORT	
			TÖLTÉS			A TETEJÉ- RE HULL	
MÁJ- SZELETI	TORZ TÖRPE				IPARI NÓVÉNY		
	BŐ UJJÚ KABÁT				EDZŐ		
FIATAL FIÚ				KI NEM ÁLLHAT			
ÖV DÍSZÉ				NEMFÉ- MES ELEM		SÖTÉT NAPSZAK	
						ALKALOM- SZERŰ	
			KÖRBE- VESZ				ENERGIA, RÖVIDEN
			SAKK- FIGURA				CITROM- SZÍNŰ
CÍMŰ, RÖVIDEN							SÖVÉNY ELEJEI!
ZIZEG, A SZELEINI		BELSŐ BURKOLAT				KOPÁR, KIEGLEN	
		BRIT MÉDIACÉG				SÍKBELI ALAKZAT	
TIRANA POLGÁRA					SPORT- MÁRKA		HERÉLT KOS
LENTEBB					DÖBÖGŐ KÖZEPEI		VERŐCE RÉSZEI!
				SEBET ELLÁTÓ			GÁLA EGYNEMŰ BETŰI
				KELVIN, RÖVIDEN			KÖTŐSZÓ
HATÁRO- ZOTT NÉVELŐ	O					NAGY LÁRMA, KIABÁLÁS	

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Dec. 01. – 2023. Dec. 08.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
01. péntek	07:00	16:00
02. szombat	8:00	16:00
03. vasárnap	8:00	16:00
04. hétfő	7:00	16:00
05. kedd	7:00	16:00
06. szerda	7:00	16:00
07. csütörtök	7:00	16:00
08. péntek	7:00	16:00

L'hájjim - "Életre"

Szeszesital ivásakor ezzel a szóval köszöntik egymást az ivók. A Talmud elmeséli, hogy Rabbi Ákibá lakomát rendezett a fiának, és minden pohárnál, amit a Bölcseneknek kínált, azt mondta: "Bort és életet a Mestereknek és tanítványaiknak!" Több magyarázat igyekszik feleletet adni arra, hogy mi az alapja a "L'hájjim" köszöntésének, így az egyik: a Példabeszédekben írva van "... és adj bort a megkeseredett lelkűnek" (31,6). A bor arra teremtődött, hogy megvigasztalja a gyászolókat, ezért, amikor bort isznak, felköszöntik egymást: "L'hájjim", azaz, hogy a borivás csak öröme és ne gyászra történjék.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
01. péntek	15:37	02. szombat	16:47
08. péntek	15:34	09. szombat	16:45

POÉN SAROK

- Hova viszed azt a két szép libát?
- Az anyósomnak.
- Miért?
- Mert tegnap azt mondta, hogy a fél életét odaadná egy libáért!

A héten tartott Jahrzeit-ot Streit Sándor elnök édesapja után, az imádkozáson részt vettek az elhunyt unokái Péter és Gábor. A reggeli ima után tikunt adtak.

Jahrzeitot tartott Hegyi Tamás úr nagypapája után, a reggeli ima végeztével tikunt adott az elhunyt emlékére.

Dr. Goldberger Tamás úr jelezte, hogy újra gyorsan terjed a Covid vírus. Mindenkinek javasolja a maszk használatát főleg beltérben. A vírusfertőzést leginkább úgy tudjuk elkerülni, ha többször kezet és arcot mosunk, és betartjuk az alapvető higiéniai előírásokat.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt december 6.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuvaros utca 4.
Tel: 334 27 31
Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>
Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor